

HAJDUFÖLD

ELFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Három hónapra . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlósy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Párbaj-mánia

A középkor kulturátlan magyarja sem túrta az Árpádoknál tovább az istenítéletek barbár intézményeit s amint Nyugatról absorbeált műveltségét honi viszonyaira kezdte alkalmazni, méltatlankodva fordult el a tűz-, víz-, harapás-, kereszt- és sorsvetéspróbáitól, de még a tetemrehívástól is. Egyedül a párviadal maradt fenn köztünk, mint olyan, mely a magyar faji jellemmel, a harcateremtséggel és lovasgiassággal némileg összeegyeztethető volt. Ez a középkori társadalmi kinövés és fattyuhajtás ma is itt kísért közöttünk a művelt XX. században s dacára az Egyházak határozott tilalmainak, dacára a művelt ember józan gondolkodásának napnap után féktelenebbül hódolnak neki azok, akik egyéni becsületüket ily uton-módon vélik megvédelmezhetőnek.

Mondanunk sem kell, hogy a XX. század párviadala nem felel meg többé sem a nemzeti tradícióknak, melyeken alapul, sem annak a célnak és rendeltetésnek, mely miatt még ma is társadalmunk szokásai között foglal helyett. Nemzeti tradícióink szerint személyes vitészség és testi ügyesség döntötték el a párviadalt, mely a szó nemesebb értelmében vett erőpróba, igazi viadal volt és a vesztes félnek a párviadal után társadalmi ellenőrzés mellett szigorú kötelezettségeket kellett teljesítenie. Ma nem a személyes vitészség, nem a testi és lelki erő a párbaj döntő tényezője, hanem a vaksors véletlensége, vagy legjobb esetben a technikai gyakorlottság. A becsületen ejtett sérelem pedig távolról sem nyeri el azt az elégtételt, amelyet hajdan, a nyilvánosság előtt lefolyt párviadalkok a sértett félnek szolgáltatottak. Ezek helyett azonban egy eltévedt acélgolyó családok életét döntheti a züllesztésbe és pusztulásba; fiatal, életerős férfiakról foszthatja meg a hazát és a társadalmat és állandó rettegésben tarthatja az anyát és hitvest: mikor fog fia vagy férje egy kötekedő ficsur pisztolyosóve elé kerülni? Ami a még mindig izzó közhangulatban, az élet ezernyi baja és nehézségei között vajmi könnyen megtörténhetik.

Ezektől eltekintve azonban a párbaj lényegénél fogva sem illeszkedhetik bele a ma társadalmának életébe. Apróseprő összeszólalkozások, személyes csipkedések nem tehetik kockára azt az emberi életet, amelyet a Teremtő adott nekünk. Nem különösen ma, amikor a krisztusi szeretet és a keresztyén gondolat jegyében való megújulás alapján akarjuk társadalmunkat és hazánkat újraépíteni.

S mégis mit látunk? Azt, hogy a középkor legsötétebb korszakában sem dühöngött annyira a párbaj-mánia, mint ma, amikor pedig általános emberi mű-

veltségünk és keresztyén nemzeti érzésünk egyaránt tiltakozik ellene!

Igazán itt volna az ideje, hogy maga a keresztyén magyar társadalom fogjon össze és száműzze köréből mindörökre a párbaj középkorba illő esztelen intézményét. Vesse ki magából ő, ha már a magyar törvények alkalmatlanok a haza legszentebb érdekeivel homlokegyenest ellenkező örületnek elfojtására és ha maguk a törvényhozó urak hódolnak legjobban ennek a megrögzött ostobaságnak.

Azonban intézményesen is küzdeni kell a párbaj-mánia ellen. A párbajvivást ne vétség gyanánt büntesse a törvény, hanem mint emberélet ellen elkövetett

bűntettet és kísérletet s ne kényelmes államfogházzal sujtsa, hanem börtönnel és fegyházzal.

A párbajozás kárhuzatos szokásának és ily nagymérvű elterjedésének egyik oka az, hogy büntetőtörvénykönyvünk nagyon enyhén bünteti az egyéni becsület elleni bűncselekményt. A becsületsértés büntetési tételének maximuma három hónapi fogház. Ez természetesen sem a sértettet ki nem elégítheti, sem a becsületsértés elkövetésétől vissza nem riaszt.

A párbajvívás szigorubb büntetésével egyidejűleg gondoskodják a törvényhozás az egyéni becsület fokozottabb védelméről.

Visszaélések az egyetemi építkezés körül

Protekciósoknak adták ki a közmunkákat

Budapest, nov. 23. (N. St. t. j.) A debreceni tudományegyetemi építkezésnél visszaélésekre jöttek rá. Megállapították, hogy a több millió értékű munkákat minden versenytárgyalás nélkül adták ki a vállalkozóknak. Így jutott Tóth, Remenyik és Sebestyén cég 45 millió korona értékű közmunkához minden versenytárgyalás nélkül. A miniszterium szigorú vizsgálatot rendelt el, amelynek vezetésével Fábian Gyula miniszteri tanácsost bízta meg.

A politika kulisszái mögül

Szervezkedés minden vonalon

Budapest, nov. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) A politikai kulisszák mögött nagy erővel folyik a szervezkedés az új pártalakítás dolgában. Egyrésztől Örfly Imre, Schandl Károly, Vasady Baiogh György állanak szemben Balla Aladárral Kovács J. Istvánnal és Hencz Károlyval, másrészt pedig Windischgrätz Lajos herceggel. Mindhárom vezér gyűjti az aláírásokat.

Az agrárdemokraták zászlóbontása előreláthatólag december közepére marad. A tervezett két hónapi szünetből ilyen körülmények között valószínűleg semmi sem lesz. A szabad királyválasztás hívei a nagyfentosságú alkotmányjogi javaslatok napirendről való levételébe és februárra való elhatározásába nem hajlandók beleegyezni.

Tagad a rendőrgyilkos

A tanuk szemébe mondják bűnét

Budapest, nov. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) Mészáros Imre, Soltra rendőr letartóztatásban levő gyilkosának kihallgatása eddig nem járt pozitív eredménnyel. Mészáros beismeri, hogy két lövést tett, de erősíti, hogy ezt megelőzte egy lövés. A szembesítéseknél izgalmas jelenetek játszódtak le.

Zepka Kálmán, aki szintén a rendőrgyilkosság miatt van letartóztatva a szembesítésnél a szemébe mondta Mészárosnak:

— Mit gondolkozik, vallja be, mert mi maga miatt vagyunk itt! Ha maga nem lőtt volna, akkor nem lett volna senmi baj és ma

még mindig a Britannia-szállóban lennénk! — Wagner-Csikós a szembesítésnél Mészáros szemébe mondta, hogy mikor a rendőrgyilkosság után bement a Britanniába, a hallban a revolverét tisztogatta. Mészáros erre nem emlékezett. Wagner-Csikós ezután elmondta Mészárosnak, hogy miket mondott neki a gyilkosság után, hogy sajnálja a rendőrt, stb. de Mészáros állhatatosan tagadta ezt és semmire sem akart emlékezni. Szrubián rendőrkapitány Mészarost letartóztatta és átkísértette az ügyészség fogházába. Mészáros felett a statáriális bíróság fog itélkezni.

Amerikai kölcsön

Németországnak

Bécs, nov. 23. (N. St. t. j.) Egy amerikai pénzeszervezet tervezetét dolgozott ki, mely szerint a németeknek 400 millió font sterling kölcsönt nyújtanának, amelynek biztosítására, illetőleg fedezetére az Amerikában zár alá vett 80 millió font sterling értékű német tulajdon szolgálna.

Jönnek a hadifoglyok

Budapest, nov. 23. (Nemzeti St. tel. jel.)

Felhivatalosan jelentik: A honvédelmi miniszterium hadifoglyosztálya közli, hogy a Scharhornst hajó 1111 főnyi oroszországi hadifoglyoszállítmánya szerdán, november hó 24-én délelőtt érkezik a budapesti pályaudvarra, ahol ünnepélyes fogadtatásban lesz része.

Az orosz államháztartás titkaiból

A magyar szovjet rémuralma alig 5 hónapos fennállás után diestelenül elmúlt és hála a magyarok Istenének, nem láthattuk önmagunkon: hová jutottunk volna, miév lettünk volna, ha Kun Béla mindazt megvalósítja, amit Oroszországban tanult. Csak sejtettük, csak érezhettük azt a rettenetes véget, amely okvetlenül bekövetkezett volna, ha a nemzeti öntudatra ébredés el nem söpri a gaz cinkosokat. A szerencsétlen, jobb sorsra érdemes orosz-birodalom azonban esztendő óta nyögi a Lenin-Trockij-szövetség irtóztató rémuralmát és teljes gazdasági összeroppanása csak napok, hetek, hónapok kérdése immár. Az orosz szovjet államháztartás mai állapotára jellemző monografiát olvashatunk a N. Fr. Presse egyik legutóbbi számában:

— Az orosz állam mai bevétele egyenlő a nullával, kiadásai ellenben oly módfelett abnormalisak, hogy a deficit majdnem ugyanannyi, amennyi a kiadás. Az állam előbbi gazdag bevételi forrásai, mint a cukor és dohányadó, a gyufa-monopólium, a vasutak bevételei, a szesz és pálinka előállítás majdnem teljesen elesetek. Pedig csak maga a pálinka-jövedelem 600 millió rubelt hozott évenként, a vasutak pedig több, mint 100 millió rubel nyereséggel dolgoztak. A háború alatt behozott alkohol-tilalom az alkohol forgalmát magától érthetően tönkretette, úgyhogy ma a gyógyszerárakban és a kórházakban sem lehet borszeszt kapni. Turkesztánban, hol a híres szamarkandi borokat en masse állították elő, nem lehet ma egyetlen palack bort sem kapni és még az esetleg kapható bor-termékekért, azaz wotkáért is mesés árat kell fizetni. A szovjetkormány vas szigorral kezeli az alkoholtilalmat. Megesett például, hogy a katonai járőr egy bosnyák hadifoglyot talált az utszélen berugva. Falhoz állította a szerencsétlent és lelőtte.

— Az orosz állam tehát úgy gazdálkodik ma, mint az a háztartás, amelynek nincs bevétele, kiadásai azonban a növekvő drágaság folytán egyre emelkednek. Oroszország három év óta igazán és valóban államcsőd alatt áll. Adó nincs, sem egyenes, sem pótdó. Rövid ideig ugyan szigorú intézkedéseket léptetett életbe a pénzügyi népbiztosság az adófizetésre vonatkozólag, de csakhamar eredmény nélkül visszavonta azokat. A vasutak, közúti vonatok egyetlen kopecet sem jövedelmeznek, a posta hasonlóképpen nem, mert mindent díjtalanul szállítanak. A községi háztartásoknak sincs semmi bevételük, mert sommiféle pótdótot és illetéket nem fizetnek. Nincs telek, vagy házbéradó, nincs vízdíj, nincs vigalmi adó, semmi, semmi, ami pénzre hozhatna.

— Annál serényebben dolgozik azonban bankóprés. Taskendben, miután Turkesztán tökéletes autonómiája miatt saját pénzt ad ki, a turkesztáni rubelt kezdetben 7, azután 9, most 11 millió darabban nyomják ki naponta és mind ennek dacára is pénzszükség uralkodik. — A pénznek nincs körforgása, hanem gyakran már a harmadik kézben megakad, a jegybanknál, vagy az állami konsumenseknél, akik bevásárlásaikat az élelmiszerraktárakban eszközlik, melyek közvetlen a paraszttól vagy a kertésztől vásárolnak. Ott már aztán megáll a pénz és nem tülzás, ha megállapítjuk, hogy a parasztnak nem pénzes ládáik, hanem egész pénzes házaik vannak, s minthogy a pénzt nagyon rossz papírból nyomják, jó része tönkre megy, ami az állam javára szolgál. — Bankba azért nem teszik pénzüket a paraszatok, mert attól félnek, hogy lefoglalják. Ma olyan rendelet jelenik meg, hogy tizezer rubelje lehet valakinek, holnap olyan, hogy 25 ezer, de nyolc nap múlva ismét olyan, hogy csak 5 ezer. — Hogy legyen hát bizalma a népnek a bank iránt, ha éjjel-nappal pénzért kell rettegnie? Így mindenki otthon tartja pénzét.

— Az államnak nincs vámbevétele, nincs illetékjövövedelme, nincsenek kincstári pénzforszási, melyek kasszáját betölthetnék. Csodaszamba vehető tehát, hogy a bankjegy mégis vala-

melyes árfolyamot tud elérni. A forgalomban levő szovjet rubel mennyiségét hozzávetőleg sem lehet meghatározni, s még a legfantasztikusabban hangzó összeg is alacsonynak tetszik. Ez a bankjegyőrület még a francia forradalom pénzjegy mániáját is fölülmulja.

— Az orosz értékpapírokat uralomra jutása után azonnal megsemmisítette a szovjetkormány és sem szelvényt, sem kamatot nem fizetett többé, nemcsak a gazdagnak, de még a különben szegény tulajdonosnak sem. A bankok elvesztették életképességüket, s csak egyetlen van, a Narodni, vagy Népbank, mely a még meglevő aranyat, valamint az elkönfiskált értékeket, mint a rengeteg milliárdnyi papírpénz fedezetét kezeli. Oroszországban ma három elismert pénznem van, u. m. a Romanow, vagy Miklós rubel (a Kerenszki rubelt is elismerik, bár legszívesebben Bucharában fogadják el), a szovjet-rubel vagy központi pénz, ahogy az oroszok nevezik és végre a turkesztáni pénz, amely csak Turkesztán vidékén tehát Orenburg közeléig érvényes. A központi pénz ma kétszer annyit ér, mint a turkesztáni és a Romanow 8—10-szer annyit, mint a szovjet pénz. Természetesen csak a magánforgalomban, mert a hivatalos pénzpiacra a Romanow-rubelt csak egyszeresen fogadják el. E három elismert pénznem kivül egész légió helyi kibocsátású pénz van még Oroszországban. Ilyenek a Dzsükün-, Dutow és Koltak-rubel, külön pénz van a Kaukázusban és Dél-Oroszországban, Odesszában, Szó szoros értelemben vett pénz-khaosz van ma a rengeteg orosz birodalomban.

— Hogyan és miből él ma a nép Szovjetoroszországban? ... Az élelmiszerek ott is versenyfutást tartanak és velük emelkedik

államokban a munkabér is. Még 1918-ban egy magasabb államhivatalnok havi fizetése 700—850 rubel volt Oroszországban, ma már 4200—8000 rubelre emelkedett föl. Ha ehhez a díjazáshoz hozzászámítjuk a táborpénzt, mely gyakran több a havi fizetésnél, úgy egy szovhivatalnok mai javadalmazását átlagban 15—20.000 rubelre tehetjük. A munkások, különösen a szakmunkások, gépészek, szerelők géplakatosok még ennél is jóval többet keresnek. Minden 2—3 hónapban új illetményszabályzat, ugynevezett slavka jelenik meg, amely minden városra nézve egyenlő, bár Turkesztánban valamivel olcsóbb az élet mint Moszkvában.

— Ez óriási fizetések dacára is éheznek és éheznek a nép, mert egy font vaj 5000 rubelbe, egy font sajt 3200 és egy font fekete, élvezhetetlen kenyér 800 rubelbe kerül.

— Legjobban éheznek mégis a burzsoázia, amelyet az élelmiszerezés tekintetében az utolsó osztályba soroztak s a hihetetlen árak következtében a szabad forgalomban semmit sem tud vásárolni.

— Hogy lehetne hát ily pénzügyi viszonyok között Szovjetoroszországot talpraállítani? Csakis a valuta javításával, a rubel árfolyam külföldi emelésével. Ez pedig ismét csak valódi értékek termelésével, kivüli cikkek előállításával érhető el. De rendelkezik-e ma Oroszország ilyesmivel? Nem. A bányák állnak, Turkesztánban nem természetesen fagyapótot, Baku kimeríthetetlen petróleumforrása, csak annyi naphtát és petroléumot adnak a kiemelők gépek hiánya miatt, amennyi magának Oroszországnak is alig elegendő. Semmije, de semmije s hát, amit kivihetne. Egyetlen export-cikk, ami fölött Szovjetoroszország a marxista termelési rendszer mellett rendelkezik, — mint egy francia miniszter taláiban megjegyezte, — a propaganda, a féltelen igazság, s abban egy európai állam sem szűkölködik ...

A görög helyzet

Páris, nov. 23. (Nemz. St. tel. jel.) Messinából jelentik, hogy Venizelosz Yachtján odeérkezett. Fián kívül senki sem hagyta el a hajót.

Zürich, nov. 23. (Nemz. St. tel. jel.) Athénben azt a hírt terjesztették, miszerint Amerika rokonszenvez Konstantin királlyal. Amerika athéni követe kijelentette egy újságíróknak, hogy Amerika jól ismeri Konstantin

királynak a szövetségesekkel szerében társított viselkedését, amint erről mindenütt tudnak. Az Egyesült-Államok nem tarthatják fenn a barátságot olyan Görögországgal, amely Konstantin tiszteli királyát.

Konstantinápoly, nov. 23. (N. St. t. jel.) A kisántant nem jó szemmel nézi a görögországi események hovafejlődését. A görögökkel folytatott tárgyalásokat félbeszakították.

A Figaro a népszövetségről

Abból az alkalomból, hogy a népszövetség most 15-én ült össze első teljes ülésére Genfben, a párisi Figaro érdekes cikkben ismerteti a népszövetség keletkezésének történetét, szervezetét és — ami bennünket legjobban érdekel — azt, hogy mit várhatunk tőle. A cikk többek közt ezt mondja:

A népszövetséget a versaillesi béke ratifikása után, 1920. január 16-án alapították, tehát mindössze tíz hónapja van életben. Londonban állították föl, ott is szervezték meg, székhelye azonban Genfben van, a régi Hotel National-ban.

Belső organizációját tekintve, a népszövetségnek három szerve van: 1., a teljes ülés, mely a szövetséget alkotó államok kiküldöttjeiből, legfőlegb háromból áll; 2., a tanács, melyet a négy szövetséges és társult nagyhatalom: Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország és Japán állandó delegáltjai alkotnak; végül 3., titkárság, mely a szövetség adminisztrációs ügyeit intézi.

A népszövetség megalapítása óta a tanács, amely annak végrehajtó szerve, tiszter ülésesett. Ülései néha több hétig tartottak.

Ami a gazdasági és pénzügyi problémák megoldása terén tett működését illeti, elég a brüsszeli konferenciára hivatkozni, melyen 39 állam vett részt kilencvenhat kiküldöttel, akiknek alkalmat nyújtott arra, hogy a világ súlyos finandális és gazdasági helyzetének javításá-

hoz hozzájáruljanak. Kétségkívül nehéz lesz helyreállítani a szabad forgalmat és azt az egészséges gazdasági szervezetet, mely a háború előtt a világegyetem normális vérkeringését biztosította.

Annai azonban bizonyos, hogy ehhez az állapothoz való visszatérés nem képzelhető el másképpen, mint az összes nemzetek szoros együttműködése által.

A teljes ülés valószínűleg huzamosabb ideig fog tanácskozni. Legelőször is tizenkét kis állam fölvetel iránti kéréséről fog határozni melyek a szabályok értelmében csak akkor vehetők fel, ha a teljes ülés tagjainak kétharmad része a fölvetel mellett szavaz és ha "tényleges biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy nemzetközi kötelezettségeik teljesítése komoly törekvésük."

Ez az utóbbi kikötés Németország és volt szövetségesi ellen irányul, hogy ily módon is kényszerítsék azokat a jóvátételi és helyreállítási kötelezettségek pontos teljesítésére. Eddig a cikk.

Nem sok okunk van rá, hogy valami tulajágosan nagy bizakodással tekintünk a népszövetség működése elé, mert már tudjuk, hogy az érdekelletétek kiélekedése, különösen háború esetén mennyit érnek a nemzetközi megállapodások. Addig pedig épenséggel nem várhatunk a szövetségtől semmi jót, míg "abba Magyarországot is egyenrangú tagként fel nem veszik.

**Gazdasági gépek, eszközök
■ szekerek legolcsóbban az**

Allami Gépakciónál

vásárolhatók,

(parkamara épülete.)

Debreczen, Verbóczy-utca 2. sz.

HIREK

A német is

részmélt már arra, hogy kinek köszönheti hazája romlását? Nem a német energia és kitartás csökkenésének, hanem a szabadkőműves páholyokban vakoló zsidó Lebedourok, Liebknechték és Kohn Oszkárak destruáló munkájának. Annak a hazátlan piócák által folytatott lélekméltelyező munkának, mely már a háború második évében kifurakodott a harcvenetlenségárkaiba és kételyt, csüggedést, bizalmatlanságot iparkodott belopni a hősiösen tűrő, szenvedő, hőrozként harcoló német katonák lelkébe. A német öntudat is részmélt már arra a gyalázatos árulásra, amelyet az eman cipélt zsidóság elkövetett ellene, s hogy részmélt, védekezni készül vele szemben. A Deutschwölkerisch Schutz und Trutzband megkezdte az ébredő munkát a sajtóterén és statisztikai adatokkal támogatott röpíratokban igyekszik felrúzni a hatalmas német népet demediségéből. Az akció keretel a német alaposágot és körültekintést bizonyítja és minden reményünk meg lehet ahhoz, hogy nemsokára a keresztényen alapokon megújuló Németországról beszélhetünk.

— **Déry Frigyes újabb ajándéka.** Déry Frigyes, ki örök halára kötelezte maga iránt a város közösgét, a közművelődési könyvtárt egy újabb, rendkívül értékes ajándékkal lepte meg. Neki ajándékozta körülbelül 1000 kötetes pompás könyvtárát, melynek katalogusa most érkezett le a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumból a polgármesterhez.

— **Tizkor van a záróra.** Az államrendőrség ma a következő rendeletet hozsátotta ki: A m. kir. miniszteriumnak 9863—920. M. E. számú rendelete értelmében elrendelem, hogy a mai naptól kezdődőleg a nyilvános étkező helyiségeket (vendéglők, korcsmák, italmérő vagy árusító helyek, barok és más hasonló üzletek, kávéházak stb.) a nyilvános szórakozó helyiségeket, (színházak, kabarék, mozik és hasonló) továbbá az összes mulató helyeket (orfeumok, dalszarnokok, táncstermek, tánciskolák stb) valamint nyilvános termeket és helyiségeket este 10 órán tul nem szabad nyitva tartani. Aki a jelen rendelet rendelkezéseit, intézkedéseit megsérti vagy megszegi, az kihágást követ el, amely 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — Sághy Lajos, rendőrfőtanácsos.

— **Tengeri vásárt akar a kormány Debrecenben.** A földmívelésügyi miniszterium leiratban értesítette a közellátás vezetőjét, hogy 600 vagon tengerit óhajt Debrecenben vásárolni és a miniszterium kiküldöttje e célból már a közeli napokban Debrecenbe érkezik. Zöld József most folir a földmívelésügyi miniszteriumba, hogy ez a vásár lehetetlen annyival inkább, minthogy a tengeri Debrecenben még zár alatt van, amennyiben a beszolgáltatandó mennyiséget a gazdák még nem szolgáltatatták be. De ha felszabadul is Debrecen a tengeri zárlat elől, akkor sem lesz tanácsos a kukoricavétel itt, bármilyen célra is akarja fordítani a vásárló miniszterium, mert épen Debrecenben van aránylag a legtöbb ellátatlan. Ezért tanácsos volna, ha a miniszterium a falvakban eszközölne a bevásárlásait, ahol talán nagyobb a felesleg.

— **Eskütétel.** Tegnap délelőtt 10 órakor töndazon városi tisztviselők, akiknek kinevezése a forradalmi időkből való és akiknek kinevezése most átvizsgáltatott és helybenhagyatott, dr. Vargha Elemér tb. főjegyző kezébe tették le a hivatali esküt.

— **Ma kezdődik Haendel Vilmos előadó-ciklusa.** Mint már hírül adtuk, nemzeti és keresztény mozgalmaink egyik legkiválóbb vezéralakja: dr. Haendel Vilmos, az országos híru közjogász, a debreceni egyetemen a politikának tudós professzora „Köztársaság és Királyság” címmel hat részből álló előadást tart. Ez a manapság legaktuálisabb kérdés egy mély gondolkodásu tudós megvilágításában mindenesetre a legszélesebb körökben nagy érdeklődésre tarthat számot. Miután pedig a nagyközösgnek nem minden tagja járatos a politika szövevényeiben, az előadó népszerű modorban, mindenki részére érthetően fogja a kérdést tárgyalni. A bevezető első előadás ma délután 6 órakor lesz a kollegium első emeleti V számú egyetemi fűtött tantermében. Bejárat a Péterfia felőli kapu. Jegyek Csáthy és Antalffy könyvkeféskedőknél még korlátolt számban kaphatók. A netalan el nem fogó jegyek pedig az előadás színhelyén a pénztárnál.

— **A Déry-muzeum ügye.** A tanácsot leiratban értesítette a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, hogy Déry egyenes kívánságára arról az 5 házteléről, melyet Déry ittlétekor meglekintett és amelyre a Déry-muzeumot akarja felépíttetni, kérjen a tulajdonosoktól ajánlatot. A tanács eleget tesz a nemeslelkű maceónás kívánságának.

— **Kosárfonó tanfolyam.** A földm. miniszterium meghívta az Iparosok Országos Központi Szövetségét, hogy a Debrecenben tartandó kosárfonó tanfolyamot vezesse. A szövetség most levélben kérdést intéz a tanácshoz, hogy van-e ilyen célra alkalmas mester Debrecenben, aki havi 1500 korona fizetéssel s a kész tárgyak utáni 2 százalék részesedés mellett hajlandó az oktatást elvállalni. A miniszteriummal kötött egyezség értelmében a műhelyt, mester-lakást és ezeknek fűtését és világítását a város adja míg a munkához szükséges szerszámokról és anyagokról a szövötkezet tartozik gondoskodni.

— **Új iparengedélyek.** A tanács a következő ipar engedélyi kérvényeket hagyta jóvá: Soltész László élelmezés és ruhászati cikkek forgalomba hozatalára 2000 korona; Forgács Gyula szatósának 500 korona; Szabó Sándor bűltisztító iparra 500 korona; Parlagi Gyulának borbély fodrász iparra 500 korona; Sipos János dara és olajító malomiparra 2000 korona; Parlagi Gyuláné vendéglős iparra 100 korona; Pásztori Lajos kömüves iparra 500 korona; Nagy József textil és kzműáru iparra 2000 korona; Ferenczik István cipész iparra 1000 korona; Lakatos József szarvaámarba, ló, sertés és terményáru nagyban és kicsinybeni árusításra 8000 korona adólefizetés ellenében és a fenti kérvényeket jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztette.

— **A város fája.** A faértékesítő hivatal a város fájából utalt fát egyes hivatalok számára. Most a tanács átiratban értesíti a faértékesítő hivatalt, hogy a város fája felett a városi közgyűlés határoz; tehát a közgyűlés tudta és beleegyezése nélkül fát senkinek se utaljon.

— **A menekültek lakásügye.** A lakásügyek országos kormánybiztosa átirat a városi tanácsnak és felszólította, hogy a tanács kérje azon rendelet Debrecenbe való kiérjesztését is, mely arról szól, hogy a nagyobb lakások egyes részei menekültek részére elrekvirálhatók legyenek. A hétfői tanácsülés foglalkozott ez ügyvel és kedvezően határozott.

— **MOVE közlemény.** December 10-ikén jelenik meg a helybeli főosztály „MOVE” nap-tára. A szép kiállítású s változatos tartalmu naptárra felhívjuk tagjaink figyelmét. Tekintettel arra, hogy csak korlátolt mennyiségben fog rendelkezésre állani, igyekezzen mindenki már most megrendelni. Ár 25 kor. Megrendelhető a titkári hivatalban (Sas-u. 4.) és a Gazd. ügyosztályban (Széchenyi-u. 10. sz.)

— **Adomány.** Halmágyi és Nagy József szücs mesterek 200 korona szakértői díjukat a menekültek részére szerkesztőségünkbe küldték. Az összeget köszönettel juttatjuk rendeltetési helyére.

— **Ügyvédi hír.** Dr. K. szentmiklósi Nagy Zoltán volt ítélőtáblai büntető tanácsjegyző ügyvédi irodáját Széchenyi-u. 4 sz. alatt megnyitotta.

— **A tűzifa készszer-kitermelése.** Az erdő- és faügyek kormánybiztosa átiratban értesítette a várost, hogy a készszer-kitermelés engedélyezését kizárólag magának tartja fent, egyben utasítja a várost, hogy a részes fakitermelést csak korlátoltan engedélyezze, mert ez nem egyszer spekulációkra adott alkalmat.

— **Papirhuzsfilléresek forgalomban.** Budapestről jelentik, hogy a postatakaréppénztár ma becsátotta ki az új papir huzsfilléreseket.

— **Move bazár.** Már hírt adtunk arról, hogy a Move vezetősége elhatározta, miszerint december hó 15-én bazárt nyit, ahol is ugy az egyesület tagjai, mint az egyesületen kívül állók által összehordott tárgyakat fogja árusítani. A vezetőségnek ezt az eszmét az adta, mert tudomására jutott, hogy igen sokan vannak, akik otthon különböző játékok, dísz tárgyak, készítésével foglalkoznak, de a legnagyobb nehézséget az értékesítés okozza, mert vagy kénytelenek igen olcsó áron a helybeli, igen sokszor zsidó bazárosnak átengedni, vagy pedig egyáltalán nem tudnak tudni rajta. Ezen a nehézségen kíván segíteni a Move akkor, amikor a karácsonyi bazárját megnyitja.

A vezetőség felhív mindenkit, akár Move tag, akár nem, hogy a még hátra levő idő alatt dolgozzék a bazárnak és kész gyártmányait a később megadandó időben és helyen adja le. A tárgyakért befolyó összeg természetesen azok tulajdonosát illeti, itt a Move csupán közvetít. A Move bazárban vagyontmentő vásár is lesz. Célunk, hogy a karácsonyi bevásárlásoknál lehetőleg ne az idegen ipart gazdagítsuk, hanem egymason segítsünk. A bazár elfogad elárusításra, képet, szobrot és más hasonló művészti tárgyakat is.

— **Nagyszabású löszerejtelegetés.** A debreceni államrendőrség Tarr István vonatfékezőt Bujdosó-utca 10. szám alatti lakost tegnap letartóztatta. Tarrnál ugyanis lopásból kifolyólag házkutatást tartottak, s ez alkalommal nagyon sok löszert, egy szuronyt, rengeteg Mannlicher töltényt, dinamitot, 3 csomag ágyulőport és 3 dinamit gyutacsot találtak nála. Kihallgatása során elmondta, hogy a municiót a háború és a forradalom alatt vonatokból lopta. Találtak még a tolvaj vasutasnál 25 méter gépszíjat 25—30 ezer korona értékben. Állítása szerint ezt egy katonától vette. Aki tud valamit a gépszíjrol az jelentse a rendőrség 65. sz. szobában.

— **Antalfy képtárlat** nyitva üzleti órák alatt. Feltűnő olcsó árak. Belépő díj nincs. Vétel nem kötelező. Szent Anna-utca 13.

— **„Héra” kézmunkaüzlet,** fehérneműjavítóval és **Kolosné nyakkendőterme** Simonffy-utca 5 sz.

— **Értesítés.** Margit-fürdő kazántisztítás miatt péntek estig zárva. Szombat reggel ismét nyitva lesz.

Az ÉME ülése

Budapest, nov. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) **Henner** Lajos miniszteri tanácsos, aki az Ébredő Magyarok Egyesülete elleni vizsgálatot vezette, ma délutánra választmányi ülést hívott össze az alapszabályok s az ügyrend reviziójának és a legsürgösebb igazgatási teendőknél tárgyalására. Az ÉME a legrövidebb idő alatt vizsgálkapja központi helyiségét.

Bőrbeadják a román vasutakat?

Budapest, nov. 23. (N. St. t. j.) Bukaresti lapok közlése szerint a román kormány komolyan foglalkozik az államvasutak bérbeadásának gondolatával, mivel az eddigi kezelés nem járt kellő eredménnyel. Állítólag egy tásaságot hatalmaznak fel a vasutak kihasználásával.

Cáfolják az ukrán vereséget

Bécs nov. 23. (N. St. t. j.) Az ukrán sajtóiroda jelenti: Az ukránok felforzsolásáról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. Kizárólag löszerehiány miatt s a vöröshadsereg nyomása folytán vonultak kissé vissza.

Gál Gyula A sátán maszkja. Pénteken Vigszinház

Forrongás a kormányzópartban

Budapest, nov. 23. (N. St. t. j.) Tegnap este nagyváradi Szabó István miniszter lakásán értekezlet volt, amelyen a kormányzóparti vezetőszemélyek közül megjelentek Dömötör Mihály, Simonyi Sándor, Lipták Pál, Kovács J. István, Rasay Károly, Bottlik József, Berkó Gyula, Tomory Jenő. Az értekezleten a kormányzópart reorganizációját, szükségességét beszélték meg. Az értekezlet nem új párt, hanem új program alapján alapjában akarja mindazokat tömöríteni, akik a programot elfogadják, viszont mindazokat a kormányzópart keretén kívül hagyják, akik ezzel a programmal nem értenek egyet. Hatalmas programtervezetről van szó, amely első sorban az alkotmányjogi kérdést tisztázná, azután a földbirtokreform végrehajtása, munkás-kérdések, a munkásokkal való kibékülés, pénzügyi reformok, kispár, szabad kereskedelem, szabad gabonaforgalom s a jogrend teljes helyreállítása. Az értekezleten személyi kérdések is szóba kerültek. Ehhez a megoldáshoz Rubinek Gyula és párthívei is valószínűleg hozzájárulnak, de számítanak a keresztény-szocialisták mérsékeltbb elemeire, sőt a kisebb pártok és a főúri pártok egy részére is.

Budapest, nov. 23. (N. St. t. j.) Csaknem naponként jelennek meg a lapokban közlemények arról, hogy a keresztény-szocialisták közül a liberális sajtó által szélsőségesnek tekintett képviselőket kiszorítják a kormányzópartból. A keresztény-szocialista képviselők ezzel a machinációval szemben nem fogják tűrni, hogy a keresztény ügynek évtizedek óta szolgálatában álló képviselőket a kormányzópartból kiszorítsák, csak azért, mert a párt liberálisabb irányba akar fordulni. Ilyen irányba akarják szorítani Windischgrätz Lajost, Taszler Bélát, Gunde Jónát, Frühwirth Mátyást, Somogyi Istvánt, Lingner Albint, akik az intranzigens keresztény álláspontot képviselik a pártban, míg Ruppert Rezső, Drózy Győző, Kerekes Mihály ellen semmiféle kifogás nincsen, akik a keresztény-szociálisták csak konjunkturának használták.

Ha a kormányzópart programját bo-
akarja váltani, akkor a szélsőséges liberális elemektől kell első sorban a pártot megtisztítani. A keresztény szocialisták képviselőinek az az álláspontjuk, hogy a kormányzópartból csak azokat kell kizárni, akik a párt programja vagy a pártfegyver ellen vétettek.

Valutaárfolyamok

Budapest, nov. 23. (Nemz. St. tel. jel.) A zürichi devizapiacra a koronát 145-vel jegyezték. A budapesti tőzsdén ennek hatása alatt az idegen valuták estek. A dollárt 467-439-450-vel jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban
vesz **Simon György**
DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Művészet

Bérleti hangversenyek. A „debreceni városnégyes társaság” tavalyi nagyszerű hangversenyei után az idén is bérletet nyit a „Zenede” jól fűthető termében dec. 4-én (kamara zene), jan. 8-án (gordonka szóló), febr. 5-én (kamara-zene), márc. 5-én (hegedű-szóló) tartandó 4 hangversenyére. Kértenek az érdeklődők, hogy bérleteiket Gárdos könyvkereskedésében — Püspöki palota — idejében eljegyvezni sziveskedjenek, minthogy a terem kis befogadóképessége miatt napi jegyek alig lesznek kiadhatók.

Színház

A bor. Gárdonyi Géza falusi történetnek nevezi ezt a népszínművet, talán azért, mert nincs benne muzsika. Az idén látott darabok közül legjobb előadásban került színre kétfőn este a Csokonai-színházban. Különösen meglepő jó alakítást produkált a két főhős személyesítője: Csolnaky és Bodán Margit, akik elsőrendű játékművészetükkel tették tanúságot. A többi szereplő is látszott, hogy kedvvel és buzgalommal tanulmányozta szerepét.

Ilyen darabokat és ilyen játékot kérünk s akkor bizonyára a közönség hálás elismerése sem fog elmaradni.

A színházak és mozgósítók közleményei.

Debreczenbe kéne menni a címe a Csokonai színházban f. hó 25-én színre kerülő Farkas Imre operettének. Az újdonságban Bodán, Rácz, J. Lukács Julia, Gyulai Gizzi, Szigeti, Szalma, Heltay, Nádosy, Csolnaky játszanak. A hangulatos, mulatságos bemutató iránt nagy érdeklődés mutatkozik. **A hét minden napjára műsor van bérletszünetben.**

A tigrisarcu ember IV. befejező részét ma utoljára mutatja be az Uránia. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Tip-Tap-Top nagyszerű burleszk operette kinema szkecs ma utoljára az Apollóban. Ligeti Lajos, kit a közönség állandó ovátióval ünnepelt, ma búcsúzik, mert holnap már Budapesten kell fellépnie. Az Apolló, mely eddig mindig zsúfolásig tele volt a Tip-Tap-Top előadásokon, bizonyára megtelik kacagni vágyó emberekkel, kik sajnálattal fognak elbúcsúzni Ligeti Lajostól, ki annyi embert tudott kitérő humorával jókedvre hangolni. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

SPORT

A bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzések után a bajnokság állása a következő. Első helyen a Vasutas SC áll 11 ponttal (lejátszottan 1 mérkőzés), második a DEAC szintén 11 ponttal, harmadik a DKASE 10 ponttal, (lejátszottan 2 mérkőzés), negyedik a Kisvárdai SE 6 ponttal, ötödik a DMTK 7 ponttal, hatodik a NyTVE, hetedik a Szolnok MTP, nyolcadik a DTE, utolsó a DNySE 0 ponttal.

A labdarúgók felelősi bizottsága szerdán, nov. 24-én este 7 órakor ülést tart az Angol Királynő fehértermében. Megidézettek: Szegedy Gyula, Zempléni Gusztáv, Urbanovits Miksa, Vadkerty Endre szövbírók.

Bírókötőbizottság szerdán délután 6 órakor tartja ülését az Angol Királynő fehértermében.

Felhívás a termelőkhez

Az új gabonarendelet értelmében minden termelő tartozik az adógabonából még be nem szállított mennyiséget és az azonfelüli kenyérmag feleslegét legkésőbb december 5-ig a Debreczen és Vidéke mezőgazdái hitelszövetkezete gabonaosztályánál közszükségletre felajánlani.

Ez ezen határideig felajánlott illetve beszállított kenyérmag készletek után prémium fizetettik. A rendelet szerint a termelőkre kivetett tengerimennyiségről mindenki új felhívást kap, a termelő a rá kivetett tengeri szükségletre tekintet nélkül beszállítani tartozik legkésőbb december 31-ig. Saját érdekében cselekednek tehát a termelők, ha kenyérmag feleslegeik felajánlásának december 5-ig, a rájuk kivetett tengeri beszállításának pedig a kivetés után minél gyorsabban eleget tesznek.

A rendelet értelmében a tengeri eladása a termelőkre kivetett tengeri kontingens beszállításáig tilos.

Debreczen, 1920. nov. 23.

Közélemezést ügyosztály.

Családi ház

Gyöngyvirág-utca 4 szobás lakás két utcára nagy telekkel köépület cseréptetővel 2 szoba, konyha, kamra istálló, fűskamra, sertésöl, egész udvar használat azonnali beköltözhető eladó Dezső L. irodája Maróthy-u. 19.

Bírói árverés

Debreczenben K. Tóth-u. 17. sz. alatt 1920 decz. 1-én, délután 3 és fel órakor elárvereznek 1400 kor. becsült cu-
tortokat.

ROSNER IMRE
bir. végrehajtó.

Csapókertben

Iren utca 3 szobás 300 négyzetméteres felül köépület cseréptetővel január elsején kezdő beköltözésre eladó Dezső L. irodája Maróthy-utca 19.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó

a Kossuth Lajos telepen egy hold szőlő. Értekezni lehet Kacsarik Gyulánál Gazd. Akadémia.

Jo ház! Koszt kapható Füredinél étkez-
désben Mezena-utca 21.

TRÓPAPIR

fehér irodai és fogalmi eredeti csomagokban kapható lapunk kiadójában.

Menekült

intelligens nő, ki a háztartás minden ágában jártas, kitűnően főz, németül, magyarul beszél, háztartásvezetőnek ajánlkozik vidékre jobb úri családhoz. Cím a kiadóhatalban.

Aranyat

mindenféle ezüstit, briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-
2. szám 1. emelet

Mosott rongyot

keresek mintegy 15—20 kilót megvételre, Megkereséseket a kiadóba.

Kövér és Altmann

szőlők, Piac 42. Pannónia épít. 6. emeleten a szakmában vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Katona zenekarban szolgált zenészeket keres felvételre a nyiregyházi gyalogezred zenekara. — Nyiregyháza, Szabolcs-
írásbeli megkeresés ugyanoda.

Egy nagy stráfkocsi eladó

Bővebbet a Vigszínház irodájában

Eladó ház

Baromvásártér mellett korcsma vendéglő korlátlan kimerésse! 3 szoba, konyha, kamra, pince istálló azonnali beköltözésre esztől az egész 6 szobás lakás is átvehető, eladó Dezső L. irodája, Maróthy-utca 19 sz.

Gazdálkodók

részére finom gyapjuszövetek 61 tőnyre és téli kabátokra legolcsóbban beszerezhető

ROTH WOLF Piac-utca 77

Eladó ház

Apaffy utcán 4 szobás sarokház, köépület, cseréptető 8 ablakos utcai front, villany, vízvezeték, nagy udvar vétel esetén beköltözhető lakás egy-zerű kis családi ház eladó, Dezső L. irodája Maróthy-utca 19. szám

Koros Sándor

Irdi-szabó Balesben Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

Forgács István

művészi
Bádogos u.

Eladó szőlő

Vágóhid mellett 1600 négyzetméteres szőlő, gyümölcsös és veteményes körül lugassal, cseresep köépület, 1 szoba, konyha, veranda, pince szüreti felszereléssel azonnali átvételre eladó, Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Uj találmány! Uj találmány!

Jó háziasszony Ön? Ha igen akkor vegyen „Diadal” kézimosógépet, mely hófehérre mossa a ruhát es nem szakítja, fejenyi szappant fogyaszt és csak 25 koronába kerül egy darab Törv. védte. Viszont eladónknak árendámény! Ügynökök kerestetek. Kapható Blattner József cégnél Debrecen, Csapó-u. 1.

Számolópapír

11—21 cm nagyság 05—14 cm nagyság
500 drb 30 K 500 drb 20 K

a Magyar Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál

PIACZ-UTCZA 59

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkektől raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)